

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มุ่งศึกษาถึงสภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ระเบียบวิธีวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยประเภทการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) แบบวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Studies)

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2540 จำนวน 11,122 คน
- 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดขอนแก่น จำนวน 600 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยดำเนินการดังนี้

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ 5% ของจำนวนประชากร 11,122 คน (บุญชม ศรีสะอาด, 2535) จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 556 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 600 คน

การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two Stge Sampling) โดยขั้นตอนที่ 1 ให้โรงเรียนในแต่ละอำเภอเป็นหน่วยการสุ่ม แล้วสุ่มโรงเรียนตามสัดส่วน ได้จำนวนทั้งหมด 300 โรงเรียน จาก 1,087 โรงเรียน ขั้นตอนที่ 2 จากจำนวนที่สุ่มได้ 300 โรงเรียน ผู้วิจัยสุ่มครูมาโรงเรียนละ 2 คน โดยผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน ใช้การสุ่มแบบเจาะจง ครูผู้สอนโรงเรียนละ 1 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 600 คน รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยจำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	จำนวนโรงเรียน		กลุ่มตัวอย่าง		
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
เมืองขอนแก่น	119	33	33	33	66
กระนวน	38	10	10	10	10
เขาสวนกวาง	34	9	9	9	18
ชนบท	35	10	10	10	20
ชุมแพ	69	19	19	19	38
น้ำพอง	77	21	21	21	42
บ้านไผ่	53	15	15	15	30
บ้านฝาง	43	12	12	12	24
เปือยน้อย	15	4	4	4	8

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยจำแนกตามอำเภอ (ต่อ)

อำเภอ	จำนวนโรงเรียน		กลุ่มตัวอย่าง		
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
พระยืน	22	6	6	6	12
พล	60	17	17	17	34
ภูพาน	14	4	4	4	8
ภูเวียง	70	19	19	19	38
มัญจาคีรี	63	17	17	17	34
แวงน้อย	35	10	10	10	20
แวงใหญ่	25	8	8	8	16
สีชมพู	54	15	15	15	30
หนองเรือ	66	18	18	18	36
หนองสองห้อง	70	19	19	19	38
อุบลรัตน์	34	9	9	9	18
โคกโพธิ์ชัย	22	6	6	6	12
ชีษุม	14	4	4	4	8
หนองนาคำ	15	4	4	4	8
บ้านแฮด	22	6	6	6	12
โนนศิลา	18	5	5	5	10
รวมทั้งหมด	1,087	300	300	300	600

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) การสร้างเครื่องมือ

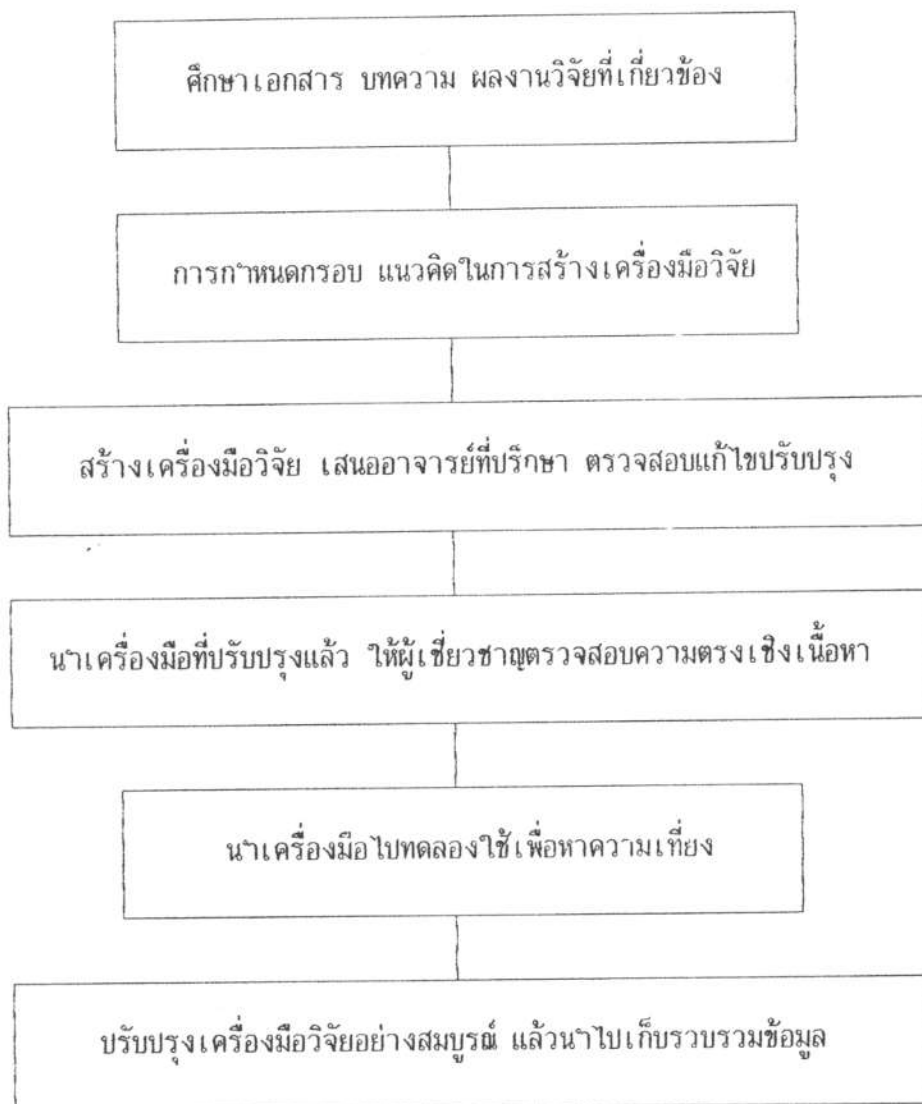
การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยปรับปรุงมาจากกรอบแนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีลำดับขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

- (1) ศึกษาเอกสาร บทความ ผลงานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- (2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
- (3) สร้างเครื่องมือและให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบให้คำแนะนำแก้ไขปรับปรุง
- (4) นำเครื่องมือวิจัยที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา
- (5) นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับ

ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 30 ชุด ในระหว่างวันที่ 1-30 กันยายน 2540 แล้วนำผลที่ได้ไปหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งตอนที่ 2 ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ 0.9777 ตอนที่ 3 ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ 0.9514

- (6) ปรับปรุงเครื่องมือวิจัยอย่างสมบูรณ์ พร้อมทั้งนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลได้

ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

2) ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองและปรับปรุงมาจากเกณฑ์มาตรฐาน

วิชาชีพครู มีทั้งหมด 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านคุณลักษณะครู ตามจรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบ
ประเพณีครู พ.ศ.2526 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) มี 5 ระดับ
- ตอนที่ 3 สภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2537 ลักษณะ
คำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ
- ตอนที่ 4 สภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู ทั้งในด้านที่พึงประสงค์และไม่
พึงประสงค์ มีลักษณะเป็นแบบเติมคำ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1) ขอรับหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษา
จังหวัดขอนแก่น เพื่อขออนุญาตใช้แบบสอบถามในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดและสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัด แจ้งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
เพื่ออนุญาตให้ดำเนินการได้

2) นำแบบสอบถามและหนังสือการอนุญาตจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น
ส่งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
ในการส่งแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมให้ โดยผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
ในระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน ถึงวันที่ 15 ธันวาคม 2540 ซึ่งผู้วิจัยส่งแบบสอบถามตามจำนวน
กลุ่มตัวอย่าง 600 ชุด และได้รับคืนจำนวน 600 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในแบบสอบถามและนำข้อมูลไปคำนวณหาค่าสถิติ
โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+

- 1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (f) และ
หาร้อยละ (%)
- 2) ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาคุณลักษณะของครู และสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน
วิชาชีพครู นำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

3) พฤติกรรมการปฏิบัติงานของครูในด้านที่พึงประสงค์ และไม่พึงประสงค์ นำมาแจกแจงความถี่ (f) และหาค่าร้อยละ (%)

4) ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู และสภาพการปฏิบัติงานของครู จำแนกตามผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอน และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test

เกณฑ์การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินคุณลักษณะ และสภาพการปฏิบัติงานของครู ซึ่งพิจารณาหาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีคุณลักษณะและสภาพการปฏิบัติงาน มากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีคุณลักษณะและสภาพการปฏิบัติงาน มาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีคุณลักษณะและสภาพการปฏิบัติงาน ปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีคุณลักษณะและสภาพการปฏิบัติงาน น้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีคุณลักษณะและสภาพการปฏิบัติงาน น้อยที่สุด